

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoP/12/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116203261
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116203261.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého H. C., nar. XX.XX.XXXX a maloletého U. C., nar. XX.XX.XXXX, oboch trvale bytom A. XX, XXX XX A., t.č. bytom M. č. XXX, XXX XX M., zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, deti rodičov otca A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XX, XXX XX A. a matky G. F., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. č. XXX, XXX XX M., zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Gelenekym, so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, o zmenu výchovného prostredia maloletých detí, takto o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/30/2016-168 zo dňa 06.12.2016

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v spojení s opravným uznesením č. k. 2P/30/2016-176 z 11.01.2017.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/21/2015-66 zo dňa 09.06.2015 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k maloletým deťom tak, že maloletý H. C., nar. XX.XX.XXXX a maloletý U. C., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matky G. F., nar. XX.XX.XXXX, výrokom II. rozhodol o tom, že otec A. C., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletého H. C. sumou XXX eur mesačne a na výživu maloletého U. C. sumou 95 eur mesačne vždy do 15-eho dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 18.02.2016 k rukám matky G. F., výrokom III. povolil otcovi dlžné výživné za obdobie od 18.02.2016 do 30.11.2016 vo výške 1.329,83 eura splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, výrokom IV. rozhodol, že styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje a výrokom V. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom, súdu doručeným 18.02.2016, matka žiadala zmeniť rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 4P/21/2015-64 zo dňa 09.06.2015 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k maloletým deťom tak, aby obe maloleté deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti, aby bol otec zaviazaný platením výživného pre mal. H. v sume 95 eur mesačne a pre mal. U. v sume 90 eur mesačne pričom súčasne navrhla styk otca s maloletými deťmi neupravovať. Podľa matky rodičovskú dohodu, ktorá bola súdom schválená a na základe ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a ona bola zaviazaná platením výživného po 40 eur na každé dieťa, realizovala pod veľkým psychickým tlakom, ktorému bola vystavovaná zo strany otca detí, ktorý neustále podkopával jej autoritu, deti nerešpektovali jej partnera a ich správanie bolo neúnosné. Deti sa dožadovali zverenia otcovi, ktorý im prisľúbil rôzne výhody. Po zverení detí otcovi sa situácia v rodine otca postupne stala neúnosnou. Deti s otcom bývajú v dvojizbovom byte, pričom s nimi bývajú aj rodičia otca, deti nemajú žiadne súkromie, podmienky na prípravu do školy. Otec sa k deťom začal nedôstojne správať, deti začal aj fyzicky trestať. Nepustil ich k nej ani na Vianoce 2015 ani na Silvestra. Otec ohrozuje

aj mravnú výchovu a zdravý psychický vývoj, dáva im príklad ako kraďnúť a podvádzať. Naštrbené je aj zdravie detí, rapídne pribrali. O deti sa poväčšine starajú starí rodičia. Deti tvrdia, že prostredie v ktorom žijú je hrozné, do novembra 2015 spali s otcom na manželskej posteli, sú nevyspaté, unavené, poriadok a čistota v domácnosti je nedostatočná. Zhoršil sa prospech detí v škole. Deti ju pri každom stretnutí prosia o možnosť návratu k nej. S otcom byť nechcú, boja sa ho.

Súd konštatoval, že otec vo vyjadrení k návrhu matky tvrdenia matky poprel, celý návrh matky podľa otca spočíva na klamlivých údajoch a je nedôvodný.

Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania mal za preukázané tvrdenia matky k existencii súdneho rozhodnutia, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, ako uviedla matka v návrhu. Mal. H. pred súdom uviedol, že u matky je od februára 2016 a aj do budúcnosti chce ostať s ňou. Nechce byť pri otcovi, pretože otec nemá vytvorené podmienky, býva v dvojizbovom byte, kde bývajú aj starí rodičia. Otec je nezodpovedný, nevenoval sa im, chodil za priateľkou, domov prichádzal ráno o 4.00 hod alebo 5.00 hod., s otcom sa nechce ani stretávať kým sa situácia neukľudní. K otcovi s bratom išli preto, lebo otec im kadečo nasľuboval, mamka sa o neho stará, dobrý vzťah má aj s manželom mamky, ktorého volá ujo Ondrej, aj so sestričkou, ktorú má rád. Maloletý U. pred súdom tiež uviedol, že chce bývať u matky, je mu s ňou lepšie, má k nej dobrý vzťah, otec sa o nich nestaral, stále niekam chodil, keď išli spať išiel za priateľkou, od ktorej sa vrátil ráno. Keď prišiel domov bol nervózny, ťahal ho za vlasy, s otcom sa nechce stretávať. K otcovi má horší vzťah ako k mame, k manželovi mamy aj k sestre má dobrý vzťah. Súd konštatoval, že maloletí sa rovnako ako pred súdom vyjadrili aj na stretnutí u klinickej psychologičky, ktoré absolvovala matka so synmi. Klinická psychologička odporúčala akceptovať názor detí, že nechcú ísť k otcovi. Maloletý H. je žiakom ôsmeho ročníka základnej školy a maloletý U. žiakom šiesteho ročníka základnej školy. Náklady spojené so starostlivosťou synov matka vyčíslila u mal. H. na 200 eur mesačne, u mal. U. na 190 eur mesačne. Matka býva v trojizbovom nájomnom byte, náklady spojené s bývaním sú v celkovej výške cca 300 eur, poberá rodičovský príspevok v sume 203,20 eura a prídavky na deti v sume 70,56 eura, iný príjem nemá, jej manžel P. F. pracuje ako obchodný zástupca v spoločnosti ICOPAL s mesačným príjmom 700 eur. Otec pracuje ako účtujúci čašník, prevádzkar v spoločnosti SAPEX, s.r.o. Prešov, jeho príjem zo závislej činnosti je cca 380 až 400 eur mesačne, iný príjem nemá, býva v dvojizbovom byte so svojimi rodičmi, rodičom na chod domácnosti prispieva sumou 110 eur mesačne, má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. Z. H. v sume 30 eur mesačne. Podľa otca sú jeho ďalšie výdavky na stravu 90 eur, telefón 30 eur.

Súd prvej inštancie mal za to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že došlo k zásadnej a podstatnej zmene pomerov tak na strane rodičov maloletých detí ako aj na strane samotných maloletých detí, čo odôvodňuje zmenou posledného rozhodnutia. Naposledy o výchovnom prostredí bolo rozhodnuté v júli 2015. Podľa súdu je možné konštatovať, že výchovné prostredie u otca malo na maloleté deti negatívny dopad, čoho dôkazom je samotné vyjadrenie detí a je v záujme detí výchovné prostredie zmeniť a vrátiť ich do výchovného prostredia matky. Súčasný vzťah otca s deťmi je naštrbený, vrátenie detí do domácnosti otca by bolo traumatizujúce. Taktiež došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí čo sa týka výživného. Od poslednej úpravy pred tromi rokmi deti vyrástli, sú v pubertálnom veku, úmerne k veku sa podstatne zvýšili náklady spojené s uspokojovaním ich odôvodnených hmotných potrieb. Matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, v dôsledku čoho sa jej znížil príjem. Súd prihliadal aj na pomery otca, mal za to, že aj keď matka vyčíslila náklady spojené s výživou maloletých na vyššiu sumu, vychádzal len z pomerov na strane otca. Mal za to, že tento je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti spolu v rozsahu 205 eur mesačne na obe deti. Na strane matky prihliadol na osobnú starostlivosť, ktorú otec od februára 2016 neposkytuje a ani nad rámec výživného určeného v nevyhnutnej miere neodkladným opatrením, ktoré nariadil pod č.k. 2P/40/2016-90 z 19.04.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 18CoP/18/2016-110 z 03.08.2016. O začiatku vyživovacej povinnosti rozhodol od podania návrhu a čo sa týka dlžného výživného pri jeho výpočte vychádzal zo sumy priznaného mesačného výživného 205 eur spolu na obe deti, čo za obdobie od 18.02.2016 do 30.11.2016 predstavuje čiastku 1.329,83 eura. Konštatoval taktiež, že styk otca s deťmi neupravuje, pretože úprava styku nebola navrhnutá.

Pri právnom posúdení vychádzal z ustanovení Zákona o rodine č. 36/2005 - Z. z. - § 24 ods. 4, § 26, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 2, 3. Pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ust. § 52 CMP.

Opravným uznesením č. k. 2P/30/2016-176 z 11.01.2017 opravil dátum narodenia mal. dieťaťa U. C. vo výroku I. rozsudku č. k. 2P/30/2016-168 z 06.12.2016 tak, že tento správne je „U. C., nar. 06.04.2005.“ 2. Proti tomuto rozsudku podal otec maloletých odvolanie, a to proti všetkým výrokom, s odkazom na dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), h) CSP. Podľa otca súd rozhodol nesprávne a tým nezákonne došlo k flagrantným pochybeniam tak vo vedení pojednávania ako aj vo vyhodnotení

dôkazov. Konanie navodzuje presvedčenie, že sa jednalo o zmanipulované konanie s vopred želaným výsledkom v prospech matky, nezohľadňujúce tvrdenia a dôkazy prezentované otcom. Pokiaľ súd zveril deti do osobnej starostlivosti matky bez toho, aby jej uložil povinnosť zastupovať ich a spravovať ich majetok, ide o pochybenie odporujúce § 24 ods. 1 Zákona o rodine. Matka iba predstiera svoj „rodičovský vzťah“ k deťom, v skutočnosti sú jej na obtiaž. Výslovne v podaní zo 04.02.2015 uviedla, že deti o ňu nestoja. O deti sa počas jeho starostlivosti staral primerane, snažil sa im zabezpečiť všetko čo potrebovali, podľa možností. Tvrdenia matky, že sa ho deti boja, sú klamstvom. Pre rozhodnutie je dôležité bezpečné zistenie aký je skutočný stav a podmienky na život v rodine matky, tieto skutočnosti nie je možné podľa otca zistiť iba výsluchom účastníkov, ale predovšetkým znaleckým posudkom a znalcom z odboru psychológie. Navrhoval, aby bolo nariadené znalecké dokazovanie, taktiež aby súd vypočul ním navrhnuté svedkyne, jeho návrhom súd nevyhovel. Trvá, aby znalecké dokazovanie bolo nariadené. Čo sa týka výživného, ide o sumu, ktorá je neprimerane vysoká, taktiež neexistuje žiadne dlžné výživné, nevie z akých podkladov pri rozhodovaní súd vychádzal. Jeho čistá mzda za obdobie jún až október 2016 nedosahuje mesačne sumu určeného výživného. Pokiaľ súd neupravil jeho styk s deťmi, považuje za to za úplne zbavenie jeho rodičovských práv. Je to zo strany súdu odsúdeniahodné a amorálne. Súd má pri rozhodovaní rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby boli deti zverené do jeho osobnej starostlivosti, aby matka bola povinná prispievať na ich výživu, mesačne sumou po 40 eur a aby rozhodol o oprávnení matky s maloletými deťmi stretávať sa.

3. Matka maloletých vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že vyjadrenia v jeho odvolaní sú nepravdivé, jediným cieľom otca je úmyselne oddiaľovať právoplatnosť rozsudku. Pokiaľ nebol vykonaný dôkaz výsluchom svedkov podľa návrhu otca, tento výsluch nebol v predmetnej veci potrebný a opodstatnený, čiže nie je pravdou, že by nebolo vyhovené návrhu otca na znalecké dokazovanie, bol to otec, ktorý pred súdom uviedol, že v prípade, že nezloží preddavok na trovy znaleckého dokazovania, na znaleckom dokazovaní trvať nebude. Čo sa týka výživného, bolo stanovené s ohľadom na potreby maloletých detí. Pokiaľ nebol upravený styk otca s deťmi, bolo tak vzhľadom na výpovede maloletých detí, ktoré uviedli, že nie sú ochotné s otcom sa stretávať, mal. H. uviedol, že sa otca bojí, tiež mal. U. uviedol, že u otca bývať nechce. Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadnil všetky okolnosti ohľadom maloletých detí vzhľadom na vek a úroveň vyspelosti akceptoval názor detí, navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu potvrdil a odvolanie otca zamietol.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane opravného uznesenia spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu dňa 21.06.2017 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca dôvodným nebolo.

6. Podstata odvolacích argumentov otca zodpovedala argumentácii prezentovanej ním v priebehu konania pred súdom prvej inštancie.

7. Podľa § 66 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd, vychádzajúc z citovaných ustanovení Civilného mimosporového poriadku, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie s akcentom na otcom uvádzané odvolacie dôvody, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Po oboznámení sa s obsahom spisu, s výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, stotožňujúc sa s ním, a len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva:

Starostlivosť o deti a ich výchova, ako vyplýva z čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, je právom rodičov. Z tohto článku vyplýva taktiež to, že práva rodičov môžu byť obmedzené len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa článku 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa (v ďalšom len „Dohovor“) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Toto ustanovenie (článok 3 ods.1 Dohovoru) má povahu normy bezprostredne použiteľnej („self - executing“). Uvedená norma je na priame použitie spôsobilá vzhľadom na svoju dikciu (... záujem dieťaťa ... pri akejkoľvek činnosti), ktorá je dostatočne a do takej miery jasná, aby povinné subjekty, ktorým je adresovaná (vnútroštátne subjekty) boli schopné zodpovedajúcim spôsobom upraviť svoje správanie (nález Ústavného súdu Českej republiky z 09. apríla 1997, sp.zn. PL.ÚS 31/96).

Aj keď záujem dieťaťa predstavuje jeden zo základných princípov, na ktorých je postavené súčasné rodinné právo, nie je tento pojem právnymi predpismi nijako vymedzený. Komentár Výboru OSN pre práva dieťaťa vo vzťahu k najlepšiemu záujmu dieťaťa uvádza: „Koncept najlepšieho záujmu dieťaťa je flexibilný a adaptabilný. Mal by byť prispôsobený a definovaný individuálne vzhľadom na špecifickú situáciu, v ktorej sa dieťa či deti, ktorých sa to týka, nachádza, pričom pozornosť by sa mala venovať ich osobným pomerom, situácii a potrebám. V rámci individuálnych rozhodnutí musí byť najlepší záujem dieťaťa hodnotený a stanovený vo svetle špecifických okolností konkrétneho dieťaťa [(General comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art . 3, para. 1), str. 9, (dostupné na <http://www.ohchr.org>)].

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Elsholz proti Nemecku z 13.07.2000, sť.č. 25735/94 vyplýva, že podľa ustálenej judikatúry aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch.

Ako uviedol Ústavný súd Českej republiky v uznesení sp.zn. III.ÚS 438/05 z 13.12.2006, z pozitívneho záväzku štátu na poli ústavnej garancie a ochrany rodičovstva a rodiny, resp. rodinného a súkromného života (čl. 32 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) vyplýva, že súdy sú povinné zverenými procesnými prostriedkami vytvárať predpoklady na urovanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi vrátane prostriedkov donútenia, ak takéto opatrenie môže viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Je však iluzórne si predstavovať, že právo, resp. súd môže svojou autoritou rozkazovať ľudským citom.

Zásah do práva na rodinný život predstavuje závažný zásah do základných ľudských práv a preto sa musí opierať o dostatočne pádne argumenty motivované záujmom dieťaťa (Európsky súd pre ľudské práva vo veci Scozzari a Giunta v/ Taliansko z 13.07.2000 sť.č. 39221/98, č. 41963/98).

9. Vychádzajúc z názorov vyplývajúcich z citovaných rozhodnutí súdnych autorít, majú súčasne na zreteli individuálny rozmer každej jednotlivito posudzovanej veci v kontexte so skutkovými okolnosťami, ktoré sú zrejmé z dôkazov a boli vykonané v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, je zrejmá existencia zákonných predpokladov pre zmenu výchovného prostredia maloletých detí tak, ako k nej dospel súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie, ako z listín zo spisu vyplýva, z výsledkov vykonaného dokazovania dôsledne posúdil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o tom, či je vhodné alebo nie je vhodné zmeniť predchádzajúce súdne rozhodnutie o výchove a výžive maloletých. H. a U. sú v zmysle zákonnej definície maloletými, ich vek je však vekom, v ktorom podľa názoru súdu sú schopní vyjadriť sa k pomerom v domácnosti svojho otca a prejavíť bez ovplyvňovania kýmkoľvek svoju vôľu v tom zmysle, v domácnosti ktorého z rodičov by sa chceli zdržiavať. Tak ako sa vyjadrovali pred súdom, vyjadrovali sa aj u klinickej psychologičky, čo evokuje úvahu a záver o tom, že nejde len o dočasný prejav vzdoru potomkov voči otcovi. Z dokazovania vyplýva, že deti preferujú výchovné prostredie u matky, obaja sa zhodne vyjadrili, že pozitívny vzťah majú aj s matkiným manželom, chcú byť v kontakte so sestrou, dieťaťom, ktoré sa matke narodilo. Tieto zistenia, ku ktorým z vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie, sú zisteniami, ktoré boli pre rozhodnutie o zmene výchovného prostredia maloletých rozhodujúcimi a na tomto ich význame nemôže nič zmeniť to, že v minulosti matka uzavretím rodičovskej dohody vyjadrila súhlas s tým, aby boli maloletí zverení do starostlivosti otca. Ako už bolo uvedené, záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom týkajúcim sa dieťaťa a povinnosťou súdu je pri rozhodovaní vo veciach maloletých konať tak, aby bol v maximálnej možnej miere eliminovaný stav, ktorý môže záujem dieťaťa negatívne ovplyvniť. Ničím nevyvrátené tvrdenia o nevhodných aktuálnych pomeroch u otca, t.j. v prostredí, kde sa maloletí zdržiavali, svedčia o dôvodnosti zmeny výchovných pomeroch. Je však potrebné uviesť, že rozhodnutie súdu nemusí byť časovo neobmedzeným, ak sa menia pomery, je možné kedykoľvek podať návrh na začatie nového konania.

10. Čo sa týka otcom tvrdených procesných pochybení súdu prvej inštancie je potrebné uviesť, že súd sa v odôvodnení rozsudku vysporiadal s tým, z akých dôvodov nevykonal návrh na dokazovanie výsluchom osôb, ktoré otec navrhol vypočuť ako svedkov a taktiež s tým, prečo nebolo nariadené znalecké dokazovanie. Táto odvolacia námietka otca je bez relevancie. K námietke spočívajúcej v absencii úpravy kto bude maloletých zastupovať a spravovať ich majetok poukazuje odvolací súd na ustanovenie § 28 ods. 1 písm. b) a c) Zákona o rodine, podľa ktorého súčasťou rodičovských práv a povinností je aj zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine zostávajú obidvom rodičom zachované aj po rozhodnutí súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (Najvyšší súd Slovenskej republiky, 6Cdo/61/2011).

11. Súd prvej inštancie taktiež správne rozhodol čo sa týka vyživovacej povinnosti. Zákon o rodine vychádza z filozofie, že dieťa má zo zákona právo na výživu; ide o jeho zákonný nárok, explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť. Základ vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým je zakotvený v rámci demonštratívneho výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti v § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor vlastných minimálnych potrieb, zabezpečiť dieťaťu výživu. Dieťaťu je zákonom priznané právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného je potrebné porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia ako aj v čase rozhodnutia nového. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom nemôže byť akákoľvek zmena pomerov, musí ísť o výraznú zmenu okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť aj vyšší vek dieťaťa, zvýšenie alebo zníženie príjmov ovplyvňujúce celkovú situáciu osôb, ktoré sú povinné prispievať na výživu maloletých, a to nielen na krátky čas.

Ako z dokazovania realizovaného súdom prvej inštancie vyplynulo, k takejto zmene pomerov došlo. Súd rozhodol o zmene výchovného prostredia, matka v súčasnosti zamestnanou nie je, pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť, došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých, ktorí sú vo vyššom veku, súd prvej inštancie potreby detí vo vzťahu k možnostiam a schopnostiam ich rodičov dôsledne vyhodnotil, zaoberajúc sa aj potencialitou príjmov otca, čo svedčí pre to, že otec je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre to, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči maloletým v rozsahu, ako k nej dospel súd prvej inštancie.

12. Z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením ako vecne správny vo všetkých výrokoch, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania zo spisu nevyplýva (§ 57 v spojení s § 52 CMP).

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 Zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.